

Připomínáme si třicet let od schválení porevolučního zákona o ochraně přírody a krajiny. Měl jsem štěstí, že jsem se mohl pohybovat v širším i užším prostoru jeho přípravy, následných novelizací i vlastní aplikace. Jakkoliv nikdy žádné dílo není dokonalé, dovolím si tvrdit, že ve své době přinesl do ochrany přírody a krajiny doslova revoluci. Dík patří více lidem, klíčovou úlohu sehrál bezesporu Svatomír Mičoch, tehdejší náměstek ministra. U zrodu stály i další osobnosti české environmentalistiky, politopadoví ministři životního prostředí Bedřich

Moldan a zesnulý Ivan Dejmal, který jej prosadil v České národní radě.

V čem byl zmiňovaný revoluční étos? Zejména v uchopení péče o krajinu jako celků (a to včetně v současnosti kriticky nahlížených systémů ekologické stability) a také institucionalizaci speciální státní správy v národně významných chráněných územích. Přestože byl zákon již mnohokrát novelizován, základní kostra zůstává. Důležitou dílčí úpravou bylo v roce 2004 zavedení náhrady újmy za omezení zemědělského, lesnického a rybářského hospodaření. Toto ustanovení, které vytváří podmínky pro kooperativnější vazby vlastníků, hospodářů a ochrany přírody, se mi podařilo prosadit do zákona v době mého působení v Poslanecké sněmovně. S ohledem na dosud málo vstřícný přístup zemědělského resortu bude například nyní využito i ve způsobu, jak chovatelům hradit zvýšené náklady v souvislosti s výskytem vlka. Další pozitivní změnou byla v roce 2014 konsolidace národních parků a založení Agentury ochrany přírody a krajiny ČR jako autonomního orgánu ochrany přírody. Do poslední novely se pak promítl celoevropský přístup k invazním nepůvodním druhům rostlin a živočichů.

Problémy se samozřejmě objevují. Neaktuálnější výzva souvisí s právě se dokončující rekodifikací stavebního řádu. Zásadní bude, aby ochrana přírody měla dostatečné nástroje k usměrnění urbanizace, a to především v oblasti územního plánování s nezbytnými regulačními prvky.

Celá řada novelizačních úprav (pozitivních i méně pozitivních) zákona během třiceti let vedla ke košaté a méně přehledné struktuře předpisu. Dlouhodobější výzvou by proto měla být příprava poněkud konsolidovanějšího, zjednodušeného a přehlednějšího textu. Domnívám se, že nezanedbatelná část by šla řešit i podzákonými předpisy na základě vhodného zákonného zmocnění. Toto mohlo být jednou z dlouhodobějších strategických vizí resortu, jakkoliv vím, že je potřeba nejen odborná, ale i politická vůle.

Třicet let zákona je v podstatě i třicetiletou historií moderněji pojaté ochrany přírody. Je zřejmé, že naplňování byť sebelepších právních předpisů musí být provázána s odbornými znalostmi, administrací národních a evropských finančních fondů ve prospěch obnovy ekologické stability krajiny a ochrany biodiverzity a s promyšleným informováním široké veřejnosti o naší činnosti a významu přírody. Jsem rád, že i přes všechny možné potíže se tímto směrem česká ochrana přírody vyvíjí.

Nyní před námi stojí obrovské výzvy spojené s klimatickou změnou (kde kromě nových technologií budou mít přírodní ekosystémy zásadní úlohu v adaptačních i mitigačních opatřeních), což je nyní ještě umocněno bezprecedentní válečnou agresí Ruska vůči Ukrajině a hodnotám, které my vnímáme jako esenciální.

František Pelc
ředitel AOPK ČR

První číslo vyšlo v roce 1946
Ochrana přírody 3/2022 Ročník 77
Vychází 6× ročně
Cena ve stánkovém prodeji 49 Kč
Roční předplatné 234 Kč

Časopis státní ochrany přírody
The Nature Conservation Journal

© AOPK ČR, 2022. Všechna práva vyhrazena.
Žádná část tohoto časopisu nesmí být reprodukována či šířena bez písemného souhlasu vydavatele.

ISSN 1210-258X
Evidováno MK ČR pod e. č. E 6001

Vydává
AOPK ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha
a SJ ČR, Květnové nám. 3, 252 43 Průhonice
s podporou Správy Krkonošského národního parku, Správy NP Šumava, Správy NP Podyjí, Správy NP České Švýcarsko

Šéfredaktor
RNDr. Zdeněk Patzelt

Redakční rada

- RNDr. Libor Ambrozek
- Mgr. Jiří Bašta
- prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.
- Ing. Karel Drbal
- Ing. Michael Hošek
- prof. RNDr. Jakub Hruška, CSc.
- Mgr. et. Mgr. Karel Chobot, Ph.D.
- JUDr. Eva Mazancová
- doc. RNDr. Ladislav Miko, Ph.D.
- JUDr. Svatomír Mičoch
- Ing. Jan Moravec
- RNDr. František Pelc (předseda)
- Ing. Pavel Pešout
- RNDr. Jan Plesník, CSc.
- RNDr. František Pojer
- Ing. Martin Starý
- Ing. Jakub Šafránek
- Ing. Martin Škorpič
- Mgr. Karolína Šulová
- RNDr. Alena Vopálková

Adresa redakce
Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov
tel. 951 421 247
ochrana.prirody@nature.cz
www.casopis.ochranaprirody.cz
www.nature.cz

Distribuci pro předplatitele v ČR
jménem vydavatele zajišťuje firma SEND, s. r. o.,
Ve Žlíbku 1800/77, hala A3, 193 00 Praha 9;
tel. 225 985 235, GSM 777 728 757
send@send.cz, www.send.cz

Objednávky do zahraničí
vyřizuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR,
tel. 951 421 247

Tisk Tiskárna Unipress, s. r. o.
Grafická úprava a sazba Jiří Kaláček (kalacek.cz)
Korektury PhDr. Radmila Pavelková
Toto číslo vychází 23. 6. 2022

Kompletní čísla časopisu
a podrobný seznam literatury najdete na
www.casopis.ochranaprirody.cz.

